

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2023 – 2035

INNSPILL FRA MEDVIRKNINGSPROSESSEN

Innhold

1. Eldrerådet.....	2
2. Rådet for personer med funksjonsnedsettelse.....	4
3. Ungdomsrådet.....	8
4. Framtidsverksted.....	10
5. Spørreundersøkelsen	14
6. Framtidstro 1. – 4. klasse	29

1. Eldrerådet

Fra eldrerådets møte 20.09.2022.

Visjon

Rådet er delt, alle visjonene aktuelle. Kan disse kombineres? Det er viktig at det bor folk her. Miljø er også aktuelt. Kombinere første og siste?

Det er viktig å ha en visjon.

Universell utforming

Ingen merknader

Bolyst og tilflytting

Boliger/fritidsboliger

- Utleieboliger tilrettelagt for eldre bør etableres i sentrum
- Det bør være tilbud for boliger tilpasset eldre også i grendene
- Hva med Verket skole? Kan denne gjøres om til utleieboliger for eldre?
- Lite kollektiv trafikk. Vanskelig med mobilitet for eldre i grendene.
- Behov for flere boliger i sentrum tilrettelagt for eldre.

Lokalmiljøer

- Frivillighetssentralen er et veldig godt tilbud.
- Det er lettere å få ut damer enn menn. Det jobbes med sosiale treffpunkt for mennene. Småjobben + frivillighetssentralen jobber med dette. Tilbud må tilrettelegges bedre for menn. Ønsker samhandling med kommunen.
- Torg/utescene og flerbrukshus ok.

Kulturliv

- Eldre bruker biblioteket mye. Den største gruppen utenom skoleungdom. Biblioteket er en viktig møteplass for eldre. Både mann og damer. Planlegge åpning på søndager, en prøveperiode.
- Bassengtilbudet er viktig. LHL fornøyd.
- På kinoen er det meste av tilbudet rettet mot barn og unge.
- Ønske om flere arrangementer som integrerer alle aldersgrupper. Både barn/unge/voksne/eldre. Kulturskolekonsert er et slikt arrangement.
- Datakurs hvor ungdommen er lærere.

Pensjonistvilkår

- Strøing av glatte veier. Framkommelighet på vinterstid.
- Oppgradering av veier rundt trygdeboligene. Humpete veier er ikke framkommelig med rullator.
- Helsestien mangler toalett.

Kommunen som service- og tjenesteorganisasjon

Levering av tjenester

- Det er for tidlig å satse på digitale løsninger. Mange eldre mestrer ikke det digitale.
- Det er for mange alternativer.
- Digitale løsninger er veien å gå, men litt tidlig.
- Frykt for det digitale.
- Kan låne datamaskin å få hjelp i servicekontoret og biblioteket. Dette er et godt tilbud. Bør bekjentgjøres.

Informasjon

- Veldig varierende om eldre er på Facebook.
- Kan kommunen bruke gratissiden i avisene? Begrenset med informasjon som står der.
- Kommunen kan bli flinkere til å informere om hvor man kan finne informasjon. Reklamere for kommunens hjemmeside.
- Ha skriftlig informasjon på bibliotek, frivillighetssentralen.
- Personene i møtet bruker ikke kommunens hjemmeside.
- Skjermene i butikkene leser man ikke på. Får ikke tid. Skjermene på biblioteket, legekantoret og frivillighetssentralen blir lest.

Kommunesamarbeid

- Det er viktig å kunne få hjelp til søknader av en fysisk person. Få hjelp til muligheter. Mange har frykt for skjemaer.
- Noe må være i Folldal, andre samarbeid fungerer bra.
- NAV burde være fysisk tilstede i Folldal. Viktig med personkontakt.
- En sammenslåing av kommuner vil gi en stor kamp om midler og for å beholde tjenestene i distriktet. Få personer fra Folldal vil tale Folldals stemme.
- Interkommunalt samarbeid er en bedre løsning enn sammenslåing. Kan hente erfaring fra hverandre.

Kommunen som arbeidsgiver

- Er det rom for og akseptert at eldre kan stå i jobben? Arbeidsmiljø.
- Kommunen bør ha en gjennomgang blant de ansatte om disse retningslinjene.
- Retningslinjene i seniorpolitiske retningslinjer bør videreføres.

2. Rådet for personer med funksjonsnedsettelse

Fra rådets møte 31.08.2022.

Generelt:

- Viktig med bevisstgjøring.
- Tilgjengelighet ute er også viktig:
 - Stier som er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.
 - Bruk av elsykkel er viktig for personer med funksjonsnedsettelse.
 - Tilgjengelighet i forbindelse med Folldal som Nasjonalparkkommune. Turister kan ha funksjonsnedsettelse og Folldal kommune bør fremme denne gruppas behov i Nasjonalparkkommune sammenheng.

Visjon

- Ønsker ikke at det brukes mye tid på visjon. Det er resultater som teller.
- Visjonen kan brukes i reklame/presentasjon av kommunen.
- Frisk og frodig fjellkommune gir et bilde på mange av de tingene som beskriver det positive i Folldal.

Universell utforming

- Gjeldende mål er for smalt.
- Kommunen bør ha en målsetting om at all kommunal drift og tilbud bør være preget av tilgjengelighet for alle.
- Mål om universell utforming må gjelde alle steder og ikke bare nye bygg.
- Kommunen må heve bevisstheten rundt dette med universell utforming.
- Sykkelveg mellom Krokhaug og Folldal er et stort ønske.
- Det bør være et tilbud om dataopplæring.
- Det bør tas med mål/beskrivelse fra FN-konvensjonen: Sikre lik rettighetsoppnåelse også for personer med nedsatt funksjonsevne.

Bolyst og tilflytting

Boliger/fritidsboliger

- Det er ikke tilgjengelige utleieboliger for personer med funksjonsnedsettelse. Det trengs flere tomannsboliger/leilighetsbygg. En balansegang.
- Kommunale utleieboliger bør være en overgangsbolig. Hvor lenge skal folk få bo der? Kommunen bør ikke ha varige utleieboliger. Dette bør følges opp.
- Boliger bør bygges i nærheten av Folldal sentrum. Dette med tanke på miljøhensyn. Det bør ikke satses på spredt boligbygging.
- Det er gode muligheter for etablering av fritidsbebyggelse tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse. Det bør tas hensyn til framkommelighet for personer med funksjonsnedsettelse ved regulering av infrastruktur.
- Kan borettslag være et alternativ?
- Er utleie av trygdeboliger behovsprøvd?

Lokalmiljøer

- Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har vært på befaring i kommunale bygg/anlegg. Det henvises til rapport fra denne befaringen.
- Kommunale bygg og anlegg samt torg er generelt ikke godt tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse. Mange små tiltak kunne vært gjort slik at tilgjengeligheten hadde blitt bedre. Spesielt nevnes synliggjøring av hjelpemidler og skilting.
- Flerbrukshuset er forholdsvis godt tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse, men også her er det mangler med tanke på skilting og synlighet.
- Det er ønske om mere bruk av Flerbrukshuset. Mest mulig aktiviteter bør legges hit. Dette gjelder også utearealene. Flerbrukshuset bør være mere åpent.
- Kommunen bruker ikke grendene eller grendehusene til sine arrangementer. Grendehusene er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.

Kulturliv

- Biblioteket bør utvide sine åpningstider, helg og kveld. Biblioteket er forholdsvis godt tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.
- Kulturskolen er inkluderende for personer med funksjonsnedsettelse. Det nevnes at rockeverstedet gjennomføres i et bygg som er dårlig tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse (Follvang). Inntrykket til rådet er at alle elever føler seg inkludert.
- Fritidsklubben er i en bygning som ikke er universelt utformet.
- Bassenget er delvis tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.
- Kinotilbudet er ikke godt tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse da bygget ikke er universelt utformet. Venter på en utredning.

Oppvekstsvilkår

- Skolen er flink til å tilrettelegge for elever med funksjonsnedsettelse.
- Skolen er flink til å snu seg rundt når de får elever med nedsatt funksjonsevne.
- Barnehagen har rådet ikke god oversikt over da de hittil ikke har vært på befaring der. Slik de kjenner barnehagen er det gode muligheter for tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Det nevnes at gymsalen i barnehagen er ikke tilgjengelig for rullestol?
- Uteområdene på skolen og i barnehagen er romslige og gir gode muligheter for inkludering av barn og elever med nedsatt funksjonsevne. Det nevnes allikevel at flere snarveier som foretrekkes brukt av elevene, kan være utilgjengelige for personer med funksjonsnedsettelse.

Kommunen som service- og tjenesteorganisasjon

Levering av tjenester

- Personer som har behov for tjenester, tar ikke kontakt da tjenesten er ukjent.
- Det er lett å henvende seg til kommunen. Om personer med funksjonsnedsettelse føler seg likt behandlet som funksjonsfriske, er avhengig av hvilken person man møter i kommunen.
- Selv om man digitaliserer, må man kunne ha en person å henvende seg til dersom man trenger det. Digitalisering til de enkle og standardiserte tjenestene. For spesielle saker eller dersom man trenger hjelp, er det viktig å kunne få hjelp av en fysisk person.
- Søknadskjemaer og informasjon om utfylling bør være tilgjengelig både digitalt og på papir. For noen kan det være vanskelig å lese på skjermer.
- Det bør gjennomføres en bevisstgjøring av behandling av personer med funksjonsnedsettelse.
- Fjell-verdiene er ikke alltid det jeg møter. Hva betyr verdiene for den enkelte?

Informasjon

- Fint med informasjon på Facebook for de som bruker dette, men det nevnes at Facebook ikke er universelt utformet.
- Hjemmesiden er vanskelig å bruke. Det er vanskelig å søke.
- Informasjonen på informasjonsskjermene må være oppdatert og det er ønske om lengre tid til å lese informasjonen. Det savnes opplysninger om hvem man skal henvende seg til for å få lagt ut informasjon på skjermene.
- Ønsker mere informasjon fra kommunen på plakattavlene. F.eks. en oversikt over hva som skjer.
- **Ønsker skriftlig informasjon i postkassa 3 til 4 ganger i året.** Dette handler også om en bevisstgjøring av kommunens oppgaver. Hva er det vi skal gjøre de tre neste månedene som er viktig for innbyggerne? Ønskelig informasjon er f.eks. hovedtyngden i budsjettet, regnskap, byggeprosjekter, veier, IKT og om hva som er kommunens planer.
- Generelt er ikke informasjonen fra kommunen lett tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne i dag.

Kommunesamarbeid

- For hovedtyngden spiller det lite rolle hvor saksbehandler sitter. Men, det kan være en utfordring for de som trenger offentlig transport og har behov for å treffe saksbehandler fysisk.
- Ved samarbeid bør saksbehandler være fleksible og kunne møte fysisk i Folldal. Faste eller fleksible kontordager i Folldal selv om opprinnelig arbeidsplass er i en annen kommune.
- Saksbehandler bør ha tilstrekkelig med faglighet. Miljø er viktig for faglighet.
- Felles tjenester med nabokommuner er som regel ikke bedre tilrettelagt for brukere med nedsatt funksjonsevne i dag. Felles tjenester kan gi bedre tilrettelegging dersom et større fagligmiljø gir mer fokus på universell utforming. Gode kommunesamarbeid er bra. Opplever at det er personavhengig.
- I forhold til sammenslåing av kommuner kan det være positivt med større faglighet. Det er ingen garanti for dette, men en mulighet. Ved en eventuell sammenslåing er det viktig med en lokal kontaktperson. Tjenestene må kunne fordeles i distriktene og være i nærheten av folk.

Kommunen som arbeidsgiver

- Det oppleves ikke at kommunen legger til rette for ansettelse av personer med nedsatt funksjonsevne. Bygningene er ikke tilrettelagt for ansatte med funksjonsnedsettelse.
- Kommunen er i hovedsak ganske løsningsorienterte når det gjelder tilrettelegging av ansette med nyoppstått funksjonsnedsettelse.
- Tilrettelegging kan være personavhengig, avhengig av enhet, kunnskap om rettigheter og muligheter.
- Kultur om dialog. Oppfølging av medarbeidere er varierende. Tilrettelegging kan da bli vanskelig.

3. Ungdomsrådet

Fra rådets møte 04.11.2022

Hva er bra med å vokse opp i Folldal?

- Bra kulturliv
- En bra kulturskole som har bidratt til at kommunen ble Norges musikkommune
- Det er trygt å vokse opp her
- Gode sosiale forhold
- God plass

Hva skal til for at flere vil flytte til Folldal?

- Bedre markedsføring av kommunen og tilbud
- Skape flere jobber
- Flere aktiviteter/tilbud på kveld for ungdom. Ønsker seg et møtested i hverdagen. Vinteren blir ofte lite sosial da det er kaldt og få alternativer der ungdom kan oppholde seg.
- Idrettshall
- Gang og sykkelveg til Krokhaug, slik at man kan bo der og ferdes trygt til sentrum

Hvor mener dere at nye boliger skal bygges?

- Å bygge ut i sentrum er mest aktuelt
- Legge til rette for tilflyttere som jobber fra nett
- Ikke ta områder som berører masse natur eller dyrket mark
- Bygge på solsiden av dalen
- Det er bedre for ungdom hvis man bor i nærheten av hverandre og kan møtes fysisk. Fokuserer på de tettstedene vi har i kommunen.

Hvor pleier barn og unge og møtes på fritiden?

- Man møtes ofte på kafe på butikkene
- Fotballbanen/skoleområdet på sommeren
- Flerbrukshuset oppleves som stengt på ettermiddag og kveld. Kan vestibylen åpnes opp, slik at det kan være en møteplass for ungdom på ettermiddager? Det vil være et tiltak som krever lite, da det er sittegrupper og internett. Ungdommen må selv holde det ryddig

På hvilke områder opplever dere at skolen leverer godt?

- Undervisning har blitt noe mer praktisk, men fortsatt ønskelig med mer variert undervisning. F.eks. flere eksperimenter i naturfag
- Fagene skal være interessante
- Elever på videregående opplever annen faglig undervisning enn i grunnskolen. Kan grunnskolen bygge på erfaringer fra videregående?
- Digitale hjelpemidler som Chromebooks hjelper til å holde systemer. Enklere enn da det var papir
- Skolemiljøet oppleves som trygt og godt

Hvordan kan kommunen nå ungdommen med informasjon?

- Viktig å bruke flere digitale kanaler

- Flere ungdommer bruker nok Facebook enn kommunens nettside, de fleste ungdommer bruker nok mest Youtube, Snapchat og TikTok.

Har dere lyst til å bo i Folldal når dere blir voksne?

- Har lyst til å bo her. Men mindre fristende dersom det blir få barn i kommunen og lange avstander til jevnaldrende

Hva skal til?

- Idrettshall
- Gang- og sykkelveg
- Flere barn i kommunen

4. Framtidsverksted

Folldal flerbrukshus 22.10.2022

Bolyst og tilflytting

A) Hvor bør nye boliger bygges? Leie eller eie?

- Bør ha muligheter til å bo både sentralt og spredt. Bør ha flere leiligheter i sentrum.
- Primært i sentrum. Også mulighet ute i grendene. Bør være mulighet for både eie og leie.
- Spredt boligbygging er et godt tilbud som bør bevares.
- Boliger/leiligheter for utleie bør kanskje bygges der infrastruktur er etablert – sentrum. Sentrum kan også være etablerte boligfelt. Tilflyttere er avhengig av å finne bolig på leiemarkedet. (Dette tror vi er det mest vanlige.)
- Hus er manko i Folldal – hjelp til å finne hus. Skal hus være hytter? Levende sentrum med mulighet for å leie og eie sentralt + hus i bygdene.

B) Vil økonomiske virkemidler føre til at folk ønsker å bygge og bo i Folldal?

- Ja, men arbeidsplasser må skapes. Hvordan kan man lokke hit barnefamilier?
- Ja. Viktig for å stimulere til bygging av egen bolig.

C) Hvilke kommunale møteplasser er viktigst for dere?

- Alle møteplasser er viktige. De må brukes!
- Alle er viktige, alt etter interesse og alder.
- Åpningstider er viktig i forhold til hvilke folkegrupper tilbudet er rettet mot.
- Felles møtested. Hvordan finner man alle de tingene som skjer?

D) Hva tenker dere om samlokalisering av skole og barnehage?

- Positivt for økonomien, nødvendig med mindre barnekull. Yngre og eldre barn bør ha ulike uteområder.
- Hvis tilbudet blir bedre, er det greit.

Andre kommentarer om tema bolig:

- Det er vanskelig å få tak i hus. Hus blir til "hytte"
- Hvordan kan man lokke hit barnefamilier?
- Kommunen mangler felles møtested.

Næringsliv

A) Trenger Folldal en næringsutvikler?

- Ja, det bør vi ha.
- Må være kapasitet til å jobbe med det. En som er dedikert til saken. Kontaktpunkt.
- Ja, men man kan samarbeide med nabokommuner. En stilling kan også kombineres.
- Ja

B) Hva er viktigst: bosetting på flest mulig landbrukseiendommer eller rasjonelle landbrukseiendommer med aktiv drift?

- Litt «Ole Brum» Begge deler. Kanskje burde det blitt gjennomført et jordskifte for å få en mer rasjonell drift?
- Deltidsbruk er viktig å bevare.
- Viktigst med aktiv drift. Landbrukseiendommer kan være bolig, mens jorda leies ut.
- Mange små bruk med bosetting er bra, men landbruket er viktig for Folldal.
- Bosetting viktig.

C) Hvor bør ny industrilignende næringsvirksomhet lokaliseres?

- Der det ligger i dag. Infrastruktur er etablert og fungerer godt.
- I tilknytning til eksisterende område, men med mulighet for andre områder (f.eks. arealkrevende industri).
- Både og! Bør også kunne ha det spredt dersom forurensning er ivaretatt.
- Bruke eksisterende.

D) Hva tenker dere om etablering av ny gruvedrift/mineralutvinning i Folldal?

- Vi tenker dette bør det åpnes for. Forholdet mellom fordeler og ulemper mener vi er at fordelene er vesentlig større!
- Ja!
- Positiv!
- Positiv
- Mineralforekomstene på Geitryggen.

Nasjonalpark, villrein, kulturminner

A) Bør hensynet til villrein veie tyngst i saker der villreinens interesser berøres?

- Villreinens interesser bør alltid veie tungt ved framtidige «naturinngrep».
- Bør ta hensyn til villreinen, men bruke sunn fornuft.
- Må bruke skjønn i hvert enkelt tilfelle. Hensynet til bosetting og utvikling må veie tungt.
- Reinen overbeskyttes! Hensynet til bosetting må være tungt.

B) Skal vi bruke nærheten til nasjonalparker og vernet natur i kommunens omdømmebygging?

- Vi må bruke nærheten til nasjonalpark-statusen positivt ifht. Reinstammen, anna vilt m.m.
- Ja, som en av flere ting. Må ikke gå på bekostning av de lokale.
- Vi må bruke det som et positivt moment i omdømmebyggingen.
- Geoparker, UNESCO Geoparker. Folldal har spesielle forutsetninger

C) Bør det settes av mere ressurser til aktiviteter knyttet til kulturminnene våre?

- Ja absolutt. Med den nye kulturminneplanen er det et veldig godt utgangspunkt.
- Ja! Ikke alle fangstgroper er kartlagt.
- Ja det er viktig, ikke minst i forbindelse med gruvedrifta. Levende kultur. Kulturstier.
- Gruvedrift, Bygdatunet, Vassaga etc. Kan brukes i profilering. Mange flotte kulturminner. Den gamle malmvegen til Alvdal bør skiltes. Mer tilrettelegging med QR-kode. Seterdrift og kvinners arbeidsplass – 200 bruk.

Andre kommentarer om nasjonalpark, villrein og kulturminner:

- Villreinen blir overbeskyttet
- Hensyn til bosetting må veie tyngst
- Aktivitetene bør være i dalføret
- Man kan ikke utslette befolkningen p.g.a. villrein
- Det bør etableres Geopark i Folldal
- Gruvedrifta er dominerende. Det er mange andre kulturminner som er viktige.
- Kulturminner i utmark er spennende for reiselivet.
- Litteraturstier

Kommunen som service- og tjenesteorganisasjon

A) Hvor foretrekker dere å finne informasjon fra kommunen?

- Felles informasjonskanal
- Fint med SMS varslings. Kunne vært fint med en folder el. i postkassa. «Henge seg på menighetsbladet? Kommunens hjemmeside brukes!
- Alle nevnte media er aktuelle, men Folldalsportalen må også brukes.
- Viktig info på sms. Viktig med hjemmeside som fungerer. Facebook er en viktig kanal.
- SMS varslings positivt. 700 kr for gratis info til alle innbyggere – «nei takk». Honnør til Kristins infobrev.

B) Hvor viktig er det for dere å treffe saksbehandler fysisk?

- Viktig å kunne treffe og prate med saksbehandler.
- Vi trenger saksbehandler til stede i Folldal, byggesaker, etablering av nye næringer.
- Viktig ved behov. Ved enkelte tjenester er det særs viktig å treffe saksbehandler fysisk.
- Viktig.

C) Bør Folldal fortsatt være egen kommune?

- Ja! Men fornuftig med samarbeid innen ulike fagområder.
- Ja!
- Ja!! Så lenge det er økonomisk mulig.
- Interkommunalt samarbeid (Ja!). Viktig med nye arbeidsplasser. Viktig å beholde NAV etc.

Andre kommentarer til kommunen som tjenesteorganisasjon:

Folldalsportalen bør brukes

Visjon

- a. Lys i alle grender, folk i alle hus
- b. Miljøkommune på Norges tak
- c. Frisk og frodig fjellkommune
- d. Kommunen bør ikke ha en visjon
- e. Forslag:
 - Nasjonalparkkommune på Norges tak
 - Det gode liv i fjellkommunen Folldal
 - Folldal midt i blinken!
 - Folldal er toppen!

Ja- kommune (fra nei)

5. Spørreundersøkelsen

1. Angi først om du er:

[Flere detaljer](#)

● Voksen fastboende med barn ...	60
● Voksen fastboende uten barn	98
● Ungdom mellom 12 og 18 år	26
● Fritidsboende/hytteier	14
● Næringsdrivende (bonde/bed...	28

2. Visjon

[Flere detaljer](#)

● Lys i alle grender, folk i alle hus.	33
● Miljøkommune på Norges tak.	34
● Frisk og frodig fjellkommune	89
● Kommunen bør ikke ha en visj...	5
● Annet	99

Tallene over er misvisende, på grunn av en skrivefeil («grenser» i stedet for «grender»). Det riktige tallet for «Lys i alle grender, folk i alle hus» er 108 (med 210 svar), mens «Frisk og frodig fjellkommune» ble tilgodesett med 89. «**Lys i alle grender folk i alle hus**» går dermed av med «seieren» med 55 % mot 45 % av disse to mest populære visjonene.

Noen krysset av for flere av de foreslåtte visjonene, mens noen (men langt fra så mange som det ser ut til over) hadde andre forslag til visjon, bl.a:

- Fremtidsrettet og attraktiv
- Natur og kultur på Norges tak
- En nytenkende fjellkommune
- Folldal er toppen
- Fremover. Nå!
- Plass og hjerterom til alle
- Ro i fjellet – en annerledes fjellkommune

Disse alternative forslagene har naturlig nok bare fått én stemme, men man vet ikke hvor mange stemmer disse hadde fått om de hadde ligget inn som svaralternativ i spørreundersøkelsen.

Resultater innenfor hver bolk

I det følgende ser vi på akkumulerte svar innenfor de ulike kategoriene. Verdien 3 er i midten, nøytralt. Et lavere tall enn 3 er positivt/ja, og et høyere tall enn 3 er negativt/nei. Det er få store utslag begge veiene

- Flere gode boliger blir brukt som hytte av folk utenfra. Bør kanskje gjeninnføre konsesjonsgrense null ved salg av boliger.
- Bør ha flere boligtomter i nærheten av sentrum
- Kommunen kan bli mer aktiv med å legge til rette for bygging i områder som er avsatt til spredt boligbygging – skaffe seg en oversikt over hvem som kan tenke seg å selge tomter og formidle dette til interesserte.
- Store hundegårder bør ikke ligge i sentrum eller i boligfelt – dette forringer bokvaliteten.
- Støtteordninger for å lokke folk til Folldal, f.eks. reduksjon i studielån, rimelig barnehage etc.
- Mangel på utleieboliger med grøntareal/hage for barnefamilier nært skole.

Nr	Påstand	Verdi
10	Deltidsinnbyggere (hyttefolk) er en viktig ressurs for kommunen	2,35
11	Det bør bygges flere hytter i Folldal	2,74
12	Det bør ikke opprettes nye hyttefelt, men heller bygge ut og fortette de eksisterende	2,69
13	Det bør legges til rette for økt bruk av fritidsboligene i kommunen	2,43

Det mest positive svaret her er at hyttefolk er en viktig ressurs for kommunen. Man kunne tro at hyttefolket som gruppe har dratt dette tallet opp, men det er ikke tilfelle. For gruppen «fritidsboende/hytteieier» er summen 2,36 (med blant annet 8 enere og 4 femmere).

Resultatet er svakt positivt både på påstanden om at det bør bygges flere hytter, og at det ikke bør opprettes nye hyttefelt.

Det var enda flere kommentarer her enn i forrige bolk. De fleste kommentarene om hyttebygging er mer negative enn samlesummen viser. Langt flere er negative til å åpne nye områder for hyttebygging enn de som er positive. Flere mener at flere hytter bør bruksendres til helårsboliger, og flere misliker at boliger blir brukt som fritidsboliger. Noen av kommentarene, bearbeidet:

- Hyttefolket er en verdifull ressurs på mange måter. Hytter er viktig for Folldal, og det bør satses mer på turisme.
- Hyttebygging må ikke komme i konflikt med villreinen, og fortetting skje utenfor villreinens leveområde.
- Kommunen bør satse på hyttebygging – heller nye hyttefelt enn fortetting av eksisterende.
- Et levende bygdesentrum skaper bolyst for både innbyggere og hyttefolk
- All hyttebygging bør utvikles i et forpliktende grunneiersamarbeid.
- Kommunen kunne vært mer behjelpelig i prosessen omgjøring av fritidsbolig til fastbolig, især gjelder det hyttefelt nært sentrum og senter i grendene.
- Bruk av boliger og småbruk til hytter gjør at deler av sentrum og grender blir mørke utenfor turistsesong.
- Bør være drosje/buss fra toget også lørdag og søndag, for å få hyttefolk og turister til bygda.
- Er mot fordeler til hytteiere. Prioriter heller oss fastboende!
- Alle som ønsker å bygge ny fritidsbolig i Folldal kan få gratis jakt/fiske, treningsabonnement på folldal friskliv etc. Hva med å kjøre en kampanje?
- Dersom det skal opprettes nye hyttefelt, bør det være enkle hytter, uten strøm og vann. Det er trolig et bra marked for "Off grid"-hytter fremover.

Nr	Påstand	Verdi
15	Det er gode møteplasser for barn og unge i kommunen.	3,12
16	Det er gode møteplasser for voksne i kommunen.	3,21
17	Det er gode møteplasser for eldre i kommunen.	2,83
18	Jeg ønsker å bruke flerbrukshuset mer enn jeg gjør i dag.	2,76
19	Jeg opplever at torg/utescene er godt tilrettelagt for aktiviteter.	2,89
20	Jeg opplever at kommunale bygg og anlegg er godt tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.	3

- Påstand nr. 15: Dersom vi ser kun på gruppene Voksen fastboende med barn opptil 16 år og Ungdom mellom 12 og 18 år, blir resultatet **3,56**, altså langt mer negativt enn totaltallet.
- Påstand nr. 16: Ungdommene mellom 12 og 18 år har svart betydelig mer negativt på denne påstanden enn resten (som er de voksne). Gjennomsnittet er for ungdommene 3,64, og verdien for de voksne (alle uten ungdomsgruppa) blir da **3,15**.

Utfyllende kommentarer:

Også her var det mange kommentarer. Mange savner en kafè eller lignende i sentrum. Lekeplass og uteområder for barn og unge var det flere som var inne på (Det er regulert to lekeplasser på 4-500 m² i Folldal sentrum, og den ene – ved MOT – er under etablering), samt flere steder ungdom kan være innendørs. Noen av kommentarene, bearbeidet:

- Det bør satses mer på fritidsklubben og tilbud for ungdom.
- Det bør settes av midler til vedlikehold og universell utforming av Follvang, spesielt kinoen.
- Det bør etableres en lekeplass i sentrum av Folldal, helst i nærheten av butikkene.
- En kultursal og fasiliteter til kulturskole bør prioriteres
- Det burde vært en kafè/restaurant/pub midt i sentrum, et møtested som er åpent kvelder og helger.
- Det savnes et Frivillighetens hus. Gamle Verket skole kan benyttes til det.
- Dårlig trafiksikkerhet i og ved sentrum, mangel på fotgjengerfelt.
- Ungdommene bør få bruke Follvang og flerbrukshuset mer
- Kommunen bør ha større fokus på muligheter enn begrensninger.

Kulturliv, spørsmål 22-28

Nr	Påstand	Verdi
22	Det er viktig for meg med et bassengtilbud i Folldal.	2,66
23	Det er viktig for meg med bibliotek i Folldal.	2,74
24	Det er viktig for meg med et kinotilbud i Folldal.	2,61
25	Kommunen bør fortsatt satse på kulturskolen.	2,16
26	Det er viktig å opprettholde fritidsklubben som et tilbud til barn og unge.	2,28
27	Jeg er fornøyd med arrangementer for seniorer som arrangeres av kommunen.	2,9

Det er en positiv overvekt på alle svarene i denne bolken, men de klareste tilbakemeldingene gjelder kulturskolen og fritidsklubben, med henholdsvis 2,16 og 2,28 poeng. Svarene på disse spørsmålene fra gruppene av ungdommer og voksne med barn inntil 16 år er henholdsvis 2,18 og 2,35, altså en minimal forskjell i forhold til alle respondentene. Dersom vi ser kun på ungdomsgruppen, er gjennomsnittet henholdsvis **2,29** og **2,68**.

Ungdomsgruppen på 25 respondenter er altså betydelig mindre positive til å opprettholde fritidsklubben enn resten (det er 4 femmere blant svarene). De er også litt mindre entusiastiske når det gjelder kulturskolen.

Utfyllende kommentarer:

Mange av kommentarene dreier seg om fritidsklubb og kulturskole, men det er også en del forslag til nye tiltak. Noen av kommentarene hører like mye hjemme under «Lokalmiljøer». Noen av kommentarene, bearbeidet:

- Bør unngå at kulturaktiviteter arrangeres på samme dag/kveld.
- Forslag om «Gruve-festival» med marked, konsert, servering og vandreteater skrevet med utgangspunkt i lokal historie.

- ## Oppvekstsvilkår, spørsmål 29-36

De aller fleste føler seg trygg i Folldal (dette er det tredje mest positive svaret), og mange er motstandere mot at skole og barnehage samlokaliseres. Når vi ser nærmere på svarene på den siste påstanden fra Voksne fastboende med barn, får vi tallet 3,19, altså litt mindre negativt enn alle svarene, men fremdeles negativt. Ellers er det verdt å merke seg at svarene på påstanden om at Folldal skole har godt tilrettelagte uteområder er klart positive, mens kommentarene om det samme ikke er så positive.

Det er mange som har kommentert samlokalisering av skole og barnehage, og er imot dette. Trafikksikkerhet er det flere som er inne på, og spesielt gjelder dette myke trafikanter mellom Folldal sentrum og Krokhaug. Noen av kommentarene, sammenslått og bearbeidet:

- Rundt barnehagen er det flotte uteområder, mens uteområdet ved skolen ikke er egnet for barnehagebarn.
- Gode møteplasser utenfor skole og barnehage er viktig.
- Ikke samlokalisert skole og barnehage. Barnehagen må forbli ved Kirkekretsen.
- SFO har for liten plass for å få egne rom for aktiviteter.
- For liten kompetanse på psykisk helse innenfor skolen.
- Burde være en lekeplass i sentrum.
- Lite aktivitet for ungdom i sentrum.
- Skoleveien mellom Krokhaug og Folldal sentrum er farlig!
- Uteområdet til ungdomsskoletrinnet bør oppgraderes til et hyggelig sted å være.
- Kommune og foresatte bør gå foran for en mobbefri kommune.
- Tilrettelegging for vinteraktiviteter på skoleområdet (ski og skøyter).

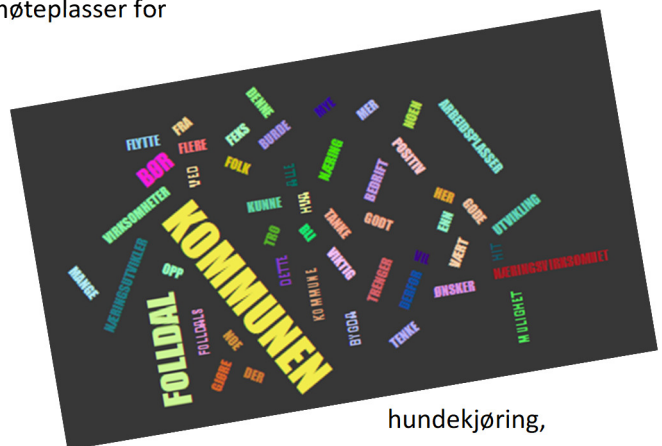
Næringsvirksomhet generelt, spørsmål 37-43

Nr	Påstand	Verdi
37	Industrilignende næringsvirksomhet bør kun etableres på allerede regulerte områder for næring.	2,65
38	Kommunen har et godt nok tiltaksapparat for å kunne hjelpe nyetablerere.	3,16
39	Kommunen bør satse på tilrettelegging for reiseliv og turisme.	2,39
40	Kommunen trenger en næringsutvikler.	2,41
41	Jeg savner møteplasser for næringslivet.	2,77
42	Jeg stiller meg positiv til ny mineralutvinning i Folldal dersom dette skulle være aktuelt.	2,64

Den mest positive responsen kom her på påstand nr. 39 og 40. Det bør satses på reiseliv og turisme, og kommunen trenger en næringsutvikler! Når det gjelder påstand 40 og 41, har de næringsdrivende gitt henholdsvis verdien 2,3 og 2,42. De er altså noe mer positive enn hele forsamlingen til at kommunen trenger en næringsutvikler, og at det bør være flere møteplasser for næringslivet.

Utfyllende kommentarer:

- Kommunen bør ha ei positiv holdning til folk som prøver å få til ting, og en intensjon om å veiled/legge til rette/heie frem.
- Follidal ligger sentralt til i Sør-Norge, og kan bli en gjenvinningskommune!
- Næring må være miljømessig bærekraftig.
- Folkehøgskole med fokus på natur, skogbruk og dyr.
- Mineralutvinning er uaktuelt, pga. villreinen.
- Pga. miljøhensyn bør det ikke satses på turisme, men heller et godt samfunn for de som bor her.

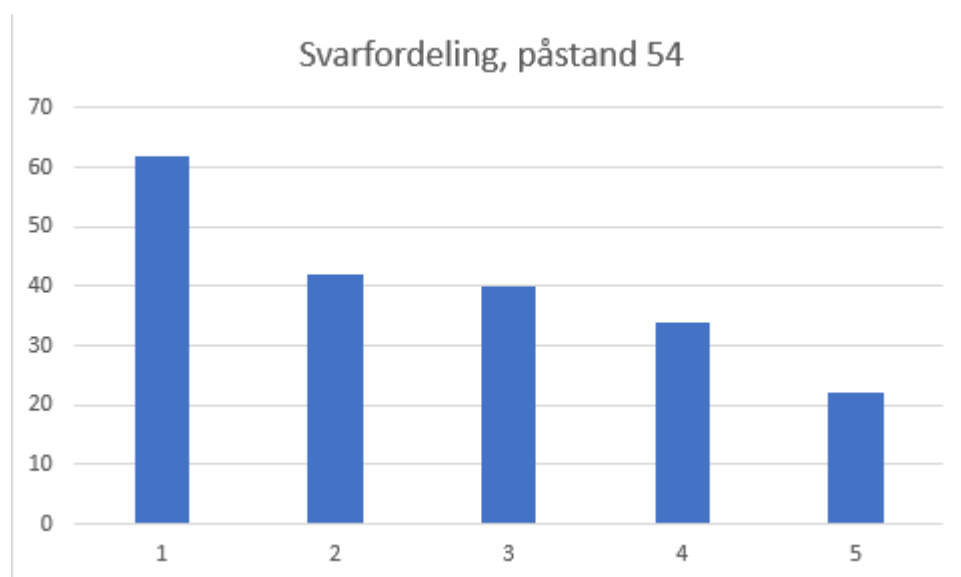

Nasjonalparkkommune og villrein, spørsmål 50-55

Nr	Påstand	Verdi
50	Folldal kommune bør i større grad bruke sin status som nasjonalparkkommune i sin profil og omdømmebygging.	2,38
51	Det er viktig at kommunen deltar i råd og utvalg slik at man kan være med og påvirke hvordan nasjonalparkene våre styres.	2,12
52	Nasjonalparken er viktig for næringslivet i Folldal.	2,59
53	Nasjonalparkene er viktig for meg.	2,73
54	Hensynet til villrein bør veie tungt i saker der villreinens interesser berøres.	2,56

I denne bolken finner vi den mest positive responsen av alle påstandene, nemlig nr. 51 – det er viktig at kommunen deltar i råd og utvalg. Det er også stor positiv respons på påstanden om at kommunen i større grad bør bruke sin status om nasjonalparkkommune i profil og omdømmebygging.

Et spørsmål som man har inntrykk av det er veldig delte oppfatninger om, er spørsmål 54. Gjennomsnittet er klart positivt, selv om flere av kommentarene viser tydelig uenighet i påstanden. Går man inn i tallmaterialet, viser det seg at det er mange som er helt enig i påstanden, og relativt få som er helt uenig. Dette er vist med et søylediagram:

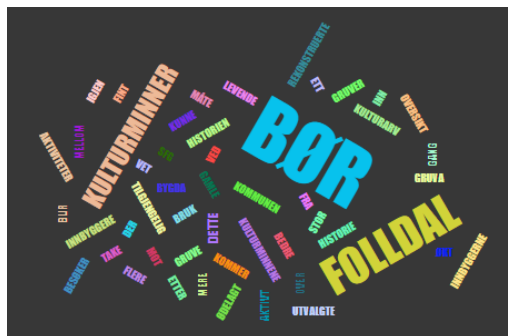
Kulturminner, spørsmål 56-60

Nr	Påstand	Verdi
56	Det er viktig at kommunen har et godt samarbeid med Folldal gruver.	2,37
57	Jeg er opptatt av at barna lærer om kulturminnene våre på skolen.	2,38
58	Det er viktig at det er aktivitet på bygdetunet Uppigard Streitlien.	2,57
59	Kommunen bør bedre tilgjengeligheten til flere kulturminner.	2,57

Responsen på påstanden er gjennomgående positiv. Dersom vi separerer ut Voksne fastboende med barn i spørsmål 57, er gjennomsnittet der 2,47, altså litt mindre positivt enn alle respondentene.

Redigert utdrag fra kommentarene:

- SFG bør legges ned og museet gå under museumsvirksomhet som kan ivareta kulturminnet på en kvalitetsmessig bedre måte enn i dag.
- Flytte fokuset fra konservering av gamle bygninger til et levende og aktivt sted med aktiviteter for fastboende og turister, med forutsigbare åpningstider og servering.
- Vi har mange fangstanlegg som kunne vært merka.
- Hadde vært fin med en lett tilgjengelig oversikt over kulturminnene i kommunen.
- Bør opprette turistinformasjon i sentrum, fra mai til september.
- Fri inngang til en del av gruva, med god sikkerhet.
- Vi bør i større grad ta i bruk kulturminnene.
Levende museum!
- Bør ansette en museumspedagog som kan utvikle pedagogiske opplegg for barn og unge tilknyttet kulturminnene.

Kommunale tjenester, spørsmål 61-66

Nr	Påstand	Verdi
61	Når jeg henvender meg til kommunen får jeg rask og god hjelp.	2,64
62	Det er viktig for meg å møte saksbehandler fysisk.	2,57
63	Kommunen bør satse på digitale løsninger for søknader og saksbehandling.	2,5
64	Kommunen bør satse på digitale løsninger innenfor helse og omsorg.	2,73
65	Jeg synes FJELL-verdiene (se den svarte boksen) samsvarer godt med det jeg møter når jeg henvender meg til kommunen.	2,85

Mange er positive til digitale løsninger, men det er fremdeles viktig for mange å møte saksbehandleren fysisk. Den dårligste skåren, selv om det også var på «plussida», gjelder hvordan kommunen etterlever verdiene. Dette bør man se nærmere på, i en annen setting.

Redigert utdrag fra kommentarene:

Mange har synspunkter på FJELL-verdiene, og synes de bør endres, og noen har negative opplevelser ved henvendelser til kommunen.

- Viktig å møte folk man skal ha med å gjøre i tjenestene. Å møte noen fysisk kan være den hjelpen man trenger.
- Folldal kommune bør ha en «tilflytterhilsen», som f.eks. kan kobles til Folkeregisteret: EN «Velkommen til kommunen» med blomster eller lokalprodusert mat.
- Verdiene bør endres. Latter til slutt virker tøysete og malplassert. Saksbehandlerne bør strekke seg langt for å hjelpe folk.
- Flere e-posthenvendelser til kommunen har ikke blitt besvart, og det er ikke alltid man opplever god service fra kommunen sin side.

- [illegible]

- 24

Informasjon fra kommunen, spørsmål 67-70

Nr	Påstand	Verdi
67	Jeg får informasjon fra kommunen via kommunens facebook-side.	2,73
68	Jeg har sett nyheter kommunen har lagt ut på sin egen hjemmeside det siste halve året.	2,58
69	Jeg leser informasjon som er på informasjonsskjermene som er satt opp i butikker og kommunale bygg.	3,03

Det er en positiv overvekt av personer som følger litt med på hva kommunen legger ut på hjemmeside og Facebook, men ikke like mange får med seg kommunal informasjon via skjermer på butikker og kommunale bygg.

Redigert utdrag fra kommentarene:

Det er mange kommentarer til kommunens hjemmeside, som mange mener bør forbedres. Hjemmesiden bør være hovedkanal for kommunens informasjon, og må gjøres mer attraktiv.

- Kommunens hjemmeside har et stort forbedringspotensial, føles lite intuitivt. Nyheter og ting som skjer bør finnes lenger opp.
- Alle nyheter og offentlig informasjon må være på hjemmesiden. Bør ikke bruke Facebook som hovedkanal, da mange ikke bruker Facebook.
- Ukesbrevet fra ordføreren er veldig bra.
- Bør ha en aktivitetskalender der alle aktiviteter i kommunen kan legges inn. Vi er for få innbyggere til å deles oss på flere arrangementer på samme dag.
- SMS er bra.
- Kommunen er generelt flink til å legge ut informasjon.
- Ikke alle er digitale – viktig informasjon bør også komme på papir.

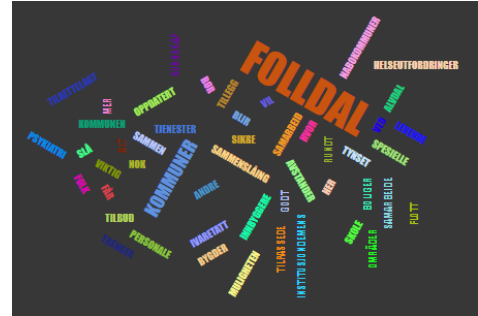
Kommunesamarbeid, spørsmål 71-74

Nr	Påstand	Verdi
71	Det spiller ingen rolle hvor saksbehandleren sitter, så lenge søknaden blir raskt og godt behandlet.	2,74
72	Folldal kommune kan i større grad samarbeide om felles tjenester med nabokommuner (uten å slå seg sammen).	2,63
73	Folldal kommune bør sammenslås med nabokommuner.	3,71

Spørreundersøkelsens klareste nei-svar er på den siste påstanden. Kommunen bør ikke slå seg sammen med nabokommuner! Mange mener at bør i større grad bør samarbeide om felles tjenester, og det er ikke så viktig hvor saksbehandleren sitter (svaret på dette kan være i motstrid med svaret på påstand 62, om at det er viktig å møte saksbehandleren fysisk).

Redigert utdrag fra kommentarene:

- Bør være samarbeid rundt spesielle helseutfordringer
- Samarbeid er flott, sammenslåing ikke!
- Kommunesamarbeid kan vurderes.
- Levende bygder trenger at folk er nær på administrasjonen og tjenestetilbudet.
- Kollektivtilbudet må forbedres, og kanskje være et viktig samarbeid i regionen
- Følgeskadene av en sammenslåing vil bli store, for skole, helsetjenester, næringsliv.
- En så liten kommune må samarbeide for å dekke lovpålagte oppgaver, og for å sikre profesjonalitet.
- Fortsett å jobbe for å få tilbake NAV.
- Ikke viktig hvor saksbehandleren sitter, men at det er arbeidsplasser i Folldal.
- Viktig å treffe saksbehandler i kommunen selv om tjenesten er et kommunesamarbeid.

Innspill, spørsmål 75

Dette spørsmålet hadde ikke noe spesielt tema. Det kom innspill her fra 52 personer. Mange av innspillene ligner på det som er referert tidligere, og dreier seg om næringsutvikling, behov for bolig, kafe/spisested, tiltak for de unge, trafiksikkerhet etc. Vi gjengir her noen innspill som ikke er nevnt tidligere:

- Alt for mange ferdes ulovlig i utmarka på ATV og snøscooter.
- Få opp frisbeegolfbanen!
- Elendig mobildekning mange steder.
- Bygg småkraftverk i bekker og åer.
- Gruvedrift for utvinning av metaller som verden trenger.
- «Denne undersøkelsen må bli tatt seriøst og føre til en endring!»
- «Det første kommunen bør gjøre er å etablere en stor parkeringsplass i krysset på kommunejordet ved hakka. Der må det legges til rette med infrastruktur og ladestasjon. Dette vil stoppe noe av gjennomgangstrafikken, og generere inntekter. Da blir det også lettere for næringslivet å etablere handels- og turistnæring i området.»
- Flere fordeler for barnefamilier, f.eks. et pengebeløp til de som får unger. (fra svar 79)
- Overnatting i igloer, issenger med reinskin. (fra svar 79)

76. Hvorfor har du valgt å bo i Folldal?

Her var det 159 svar. Det blir for omfattende å systematisere, men de fleste svarene dreier seg om jobb, naturomgivelser, kjærlighet og tilhørighet. Noen av svarene:

- Fordi det er her jeg er oppvokst, og fordi det er verdens vakreste sted.
- Fordi jeg er et friluftsmenneske og liker å gjøre ting på min egen måte uten å bli tredd nedover ørene med lover og regelverk.
- Fordi livet skjedde.
- Pga. nærheten til naturopplevelser, mindre mennesker og stress, god plass og ro i hverdagen.
- Fjellene.
- Det var tilfeldig at jeg flyttet hit, men jeg velger å bli fordi jeg ønsker et liv uten byens ståk og larm.

- Hundekjøring. God plass. Billig hus. Fin utsikt. Lange kalde vintre.
- Møtte søt fyr på puben, han fikk meg på tjukka så jeg har ikke stort til valg.
- Vakker natur, bra musikkliv, vakker natur og gode naboer.
- Av private årsaker.
- Fordi jeg fikk lærlingplass her.
- Vi ønsker å flytte til Folldal om vi får oss jobber.
- Drømmemannen var her;)
- Fordi jeg må.
- Jeg har ikke valgt å bo her, jeg ble født her.

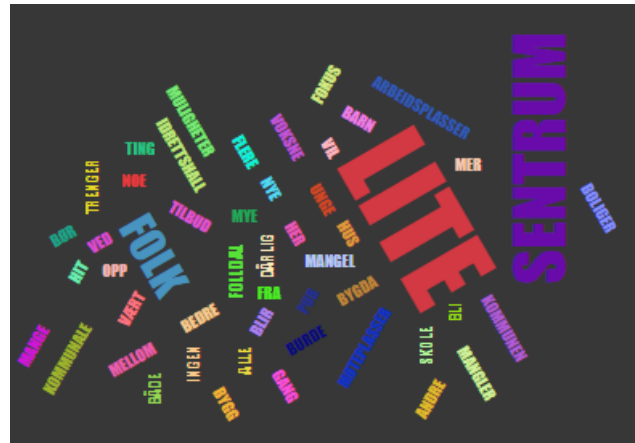
77. Hvorfor har du valgt å ha hytte i Folldal?

Her var det 19 relevante svar, som i hovedsak dreier seg om vakker natur, turmuligheter, jakt og fiske og tilknytning til kommunen.

78. Tre negative ting som kunne vært gjort noe med

Her var det 153 svar. Det var mange forskjellige innspill, men her er noen av de som gikk mer igjen enn andre:

- Dårlige kommunale veier
- Møtesteder for barn og unge
- Møtested/kafé i sentrum
- Idrettshall
- Mangel på boliger og arbeidsplasser
- Et «shabby» sentrum
- Forurensningen fra Gruva
- Bedre skilting
- Bedre kollektivtransport
- Kameraderi i kommunen
- Rekruttering av helsepersonell

79. Tre positive ting med å bo i Folldal

Etthundrede og femtien personer har listet opp positive ting med å bo i Folldal (minus én, som skrev «ikke relevant»). Noe av det som går igjen, er trygghet, flott natur, kulturskolen, god skole, flotte skiløyper, sentral beliggenhet, jakt og fiske, lite arbeidsledighet, spennende historie, Joker og godt landbruksmiljø. En ordsky av alle tilbakemeldingene levner ikke noen tvil om hva som er det alle mest positive for folk her i kommunen:

Kort oppsummering/konklusjon

- Det har vært et stort engasjement i forbindelse med medvirkning til revisjon av samfunnsplanen
- Det er mange og delte meninger om de fleste temaer, men kanskje spesielt villrein og hyttebygging.
- Et stort fortrinn med Folldal kommunen er den flotte naturen.

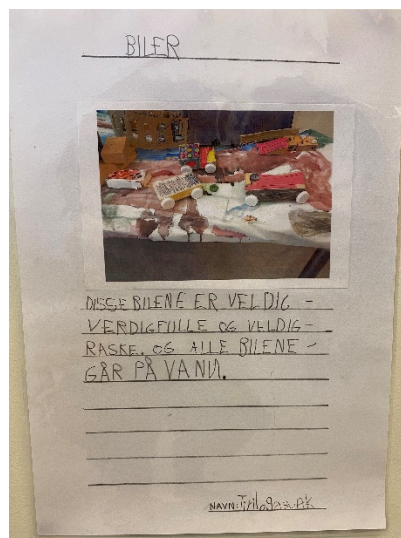
6. Framtidstro 1. – 4. klasse

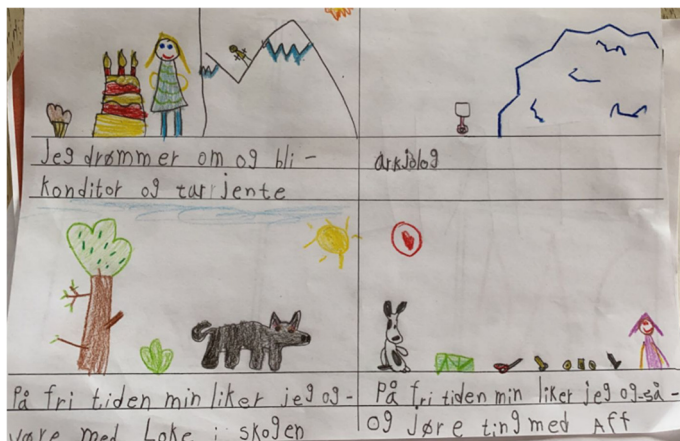
Vinteren 2022 jobbet Folldal skole med prosjektet «Framtidstro». Hver klasse tolket tema litt ulikt, men elevenes drømmer og planer for fremtiden går gjennom de ulike bidragene som en rød tråd.

En klasse bygget “Folldal i fremtiden” i papp og papir og skrev og forklarte om det de bygget. De laget også drømmefangere, og tegnet og skrevet om drømmene sine.

Modellen av Folldal er innovativ og interessant. Det er verd å merke seg at elevene har jobbet mye med hvordan vi bedre kan ta vare på miljøet vårt. I fremtidsfolldal har vi fått politistasjon til bygda, dyrevelferden er ivarettatt og bilene går på vann. Landbruket ser fortsatt ut til å være en hovednæring, selv om flere ønsker at vi skal ha både bakeri, flere butikker og sykehus i bygda.

Det er tydelig at barna har et ønske om å kunne benytte seg av naturen vår også i fremtiden. Naturbasert reiseliv og hest/hund går igjen i flere av drømmene.

En klasse så for seg at de hadde reist med tidsmaskiner til "Folldal om 20 år" og sett på den flotte nye lekeplassen som var bygget på skolens uteområde. Modellene er brukt som dokumentasjonsmateriale i kommunens søknad om midler til klatre/aktivitetspark i Folldal sentrum. Det er viktig at elevene opplever at de har påvirkningskraft og blir hørt i tema som angår dem.

Både tidsmaskiner og lekeplass er konstruert i papir.

Skøytebane, spisested/møteplass og basseng/badeland trekkes frem som viktig av flere. Flere av disse ønskene er tatt med i kartet over "Folldal om 20 år". Det kommer frem at flere ønsker å bli boende i hjembygda si. Nettbaserte jobber trekkes frem som aktuelle. Fiber og godt nett vil altså bli viktig også i fremtiden.

